

# INFLYTANDE PROJEKTET unga i kulturplanerna

Vad är kultur

Dalarna  
2011-2012



” Det här samarbetet handlar om att unga, som det pratas om och planeras för i kulturplanerna, själva ska få komma till tals. Att deras idéer och tankar om kultur och expertis inom området att vara ung, tas tillvara eftersom unga inte bara är vår framtid, de är i allra högsta grad här och nu. ”

Inflytandeprojektet Unga i Kulturplanerna är en del i att förverkliga och konkretisera Riksteaterns vision att utveckla och utöva formerna för morgondagens demokrati. Det är ett utvecklingsprojekt där Riksteatern har tagit fram metoder för ungas inflytande i och med kultursamverkansmodellen. Genom Inflytandeprojektet och de regionala riksteaterföreningarna får regionförbund och landsting hjälp med att ta reda på ungas åsikter om kultur.

**Inflytandeprocesser innebär bland annat att:**

- politiker kan fatta bättre beslut inom områden som rör unga och kultur eftersom de ungas egna synpunkter finns med i beslutsunderlaget
- ungas rätt till inflytande och delaktighet tillgodoses

- unga engagerar sig i och får större förståelse för kulturpolitik
- en uppstartad grupp av engagerade unga kan finnas tillgänglig för vidare arbete

Informationen som kommer fram under inflytandeprocesserna kan även användas av kommuner och andra organisationer som arbetar med unga och kultur.

**Inflytande eller delaktighet** I det här projektet är inflytande målet och delaktighet metoden. Inflytande handlar om att ta tillvara de ungas tankar och idéer som en resurs och ett underlag till politiska beslut. Och delaktighet är att ta tillvara de ungas engagemang, i en aktivitet som får dem att utvecklas och uppleva något.



# Projektplan

Landstinget Dalarna, Scenkonst Dalarna beslutade i ett möte den 14 oktober 2011 att tillsammans genomföra två inflytandeprocesser i regionen för att höra hur unga vill att kulturutvecklingen ska se ut i länet och samtidigt göra dem mer delaktiga på olika sätt.

**Beställare** Landstinget Dalarnas kultur- och bildningsförvaltning

**Mål och Syfte** Det primära målet med inflytandeprocesserna var att få svar på de frågor som ställts av beställaren. Men också att visa de unga att deras engagemang är viktigt för utvecklingen i regionen genom att förvalta de svar som kommer fram.

**Genomförande** Det första förslaget var att genomföra två heldagsworkshops inför arbetet med den regionala kulturplanen men eftersom det visade sig att det var svårt att få ihop tillräckligt många deltagare beslutades istället att det skulle genomföras en inflytandeworkshop inför arbetet med kulturplanen och en där deltagarna skulle vara remissinstans på det framtagna förslaget till den regionala kulturplanen.

**Målgrupp** Deltagarna som rekryterades skulle vara mellan 14 och 26 år, kulturaktiva och helst representera alla 15 kommuner.

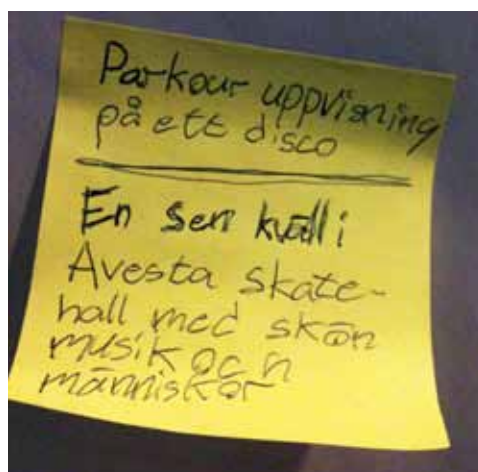
**Projektgrupp** Malena Wellander, Projektledare, Riksteatern Sörmland  
Ulrika Öhrn, Scenkonst Dalarna  
Anette Stengård, Landstinget Dalarna

## Ansvarsfördelning

- Riksteatern stod för projektledning och processledare.
- Scenkonst Dalarna stod för värdskapet, kontaktytorna, den regionala och lokala kompetensen samt vissa delar av projektarbetet.
- Scenkonst Dalarna bar huvudansvaret att hitta och bjuda in deltagare till workshoparna och tillsammans med Landstinget Dalarna kom de överens om hur gruppen skulle se ut.
- Landstinget stod för alla kringkostnader som deltagarnas resor, lokal och mat samt vissa delar i projektarbetet.
- Landstinget Dalarna och Scenkonst Dalarna och senare även Ung Kraft var likvärdiga avsändare i all kommunikation om projektet som t ex inbjudningar och pressmeddelanden.
- Ulrika och Anette tog tillsammans fram frågor som skulle ställas till deltagarna.

Projektarbetet, resultatet och effekterna av Inflytandeprojektet i Dalarna kommer även att utvärderas av Anette i ett projekt inom Reglab.

**Resor och Försäkring** Landstinget stod för kostnaderna för deltagarnas resor och samordnade där det behövdes. Deltagarna var försäkrade genom Riksteatern på väg till, under och på väg hem från processen.





## Första inflytandeprocessen i Avesta

I arbetet med att ta fram ett förslag till en kulturplan ville Landstinget Dalarna få ungas synpunkter på kultur, göra dem delaktiga och skapa engagemang och visa hur viktigt deras deltagande är i regionens utveckling.

### De här frågorna skulle besvaras:

- Vad är kultur för er? /Vad tycker ni är kultur?
- Om ni var ansvariga för kulturen, vad vore det första ni skulle göra?
- Hur skulle ni vilja att länets kulturliv såg ut? Vad är bra respektive dåligt idag? Om vi skulle skriva en egen kulturplan, vilket område skulle vi satsa mest på? Hur och varför? Vilka konstformer/kulturverksamheter vill de påverka/känns viktigast?
- Hur vill ni delta i/påverka kulturen? Känner ni att ni har möjlighet att påverka kulturlivet?
- Ge politiker och tjänstemän i ditt län fem tips på hur de ska få ungdomar att vilja påverka och tycka till om kulturlivet i länet.
- Ge politiker och tjänstemän i ditt län fem tips på hur de ska få fler ungdomar att utöva kultur.

**Lördagen den 26 oktober 2011** genomfördes därför en inflytandeworkshop med tolv ungdomar från olika kommuner på Verket i Avesta. Anette Stengård representerade Landstinget Dalarna, Ulrika Öhrn, Scenkonst Dalarna, hade ordnat allt praktiskt med lokal, anmälningar, mat etc och Kenneth Linder, Verket, var värd och såg till att teknik och allt annat fungerade under dagen.

Åsa Lundmark Riksteatern Norrbotten och Malena Wellander, Riksteatern Sörmland, ledde workshopen.

Resultaten från dagen finns som bilaga.

**En intensiv dag** Klockan 10.00 samlades deltagarna och under sex timmar fick de lära känna sig själva och varandra genom olika övningar där det poängterades att det var de som grupp som tillsammans skulle ta fram ett resultat och lämna över till beslutsfattarna.

De fick en snabb kurs i kulturpolitik för att förstå vilket sammanhang de var i och hur deras svar skulle användas. Sedan var det full fart.







**Tävling** I ett tävlingsmoment var uppgiften att, under 20 minuter, samla in så många åsikter som möjligt från andra unga i åldrarna 14-26 år. De delades in i tre lag och fick var sin fråga att samla in svar på.

**Frågorna som skulle besvaras var:**

- Vad är kultur för dig?
- Om du fick bestämma över kulturen i Dalarna – vad är det första du skulle göra?
- Vad är bra med kulturlivet i Dalarna idag? Vad är dåligt?

De fick använda facebook, chatta, sms:a, ringa, gå ut på stan och allt annat de kunde komma på för att samla in svar. Dessutom fick varje grupp ett telefonnummer till en person som deltog i en utbildning för unga arrangörer i Borlänge. Det var uppgett att våra deltagare skulle ringa och ställa sin fråga även till dem.

Tillsammans samlade de in över 120 åsikter från andra unga i Dalarna.

Svaren som de samlat in sorterade de i grupp och sedan diskuterade vi resultaten i storgrupp innan vi åt tillsammans.

**Visning av Verket** I samband med lunchen bjöd Kenneth Linder deltagarna på en guidad visning som var mycket uppskattad.

**Kulturcafé** Efter att ha genomfört energigivande och samlande övningar efter lunch var den sista delen ett kulturcafé där ungdomarna fortfarande var indelade i tre mindre grupper. Varje grupp placerade sig vid ett bord med en fråga som de diskuterade och skrev ner sina svar och synpunkter på. Efter tio minuter var det dags att byta bord och fråga. Och så fortsatte det tills alla grupper varit vid alla bord.

I den här delen var det också viktigt att de tog med sig den information de samlat in i det tidigare tävlingsmomentet så att även alla de unga som svarat på de frågorna fick höras i det som skulle bli ett underlag till politiska beslut.





### Vid de olika borden diskuterades:

- Om ni skulle skriva en egen kulturplan, vilka områden skulle ni satsa mest på? Varför? På vilket sätt?
- Vad är bra respektive dåligt med kulturlivet i Dalarna idag?
- Ge politiker och tjänstemän i Dalarna fem tips på kulturidéer värda att satsa på ur ett ungdomsperspektiv.
- Hur vill ni vara med och påverka kulturlivet? Vill ni utöva själva, arrangera, vara publik, delta i kulturpolitiken eller annat? Ge fem tips på hur man ska göra för att fler ungdomar ska engagera sig!

När alla hade diskuterat alla frågor projicerade vi svaren på väggen och hela gruppen diskuterade det som stod, la till och förtydligade och beslutade gemensamt att det var det här som skulle lämnas över som beslutsunderlag till politiker och tjänstemän.

**Överlämnande och avslut** Materialet samlades ihop på ett USB-minne som under högtidliga former lämnades över till Anette Stengård, Lea Malmivirta och Sussie Berger, ordförande i Avestas kultur- och fritidsutskott. De lovade att ta hand om materialet och se till att det fanns med i politikernas beslutsunderlag. Därefter firades det med Pommac och dagen avslutades i feststämning med tutor och tomtebluss i Verket.

**Mediebevakning** Dalademokraten var med vid uppläsandet av resultatet och skrev senare en artikel om dagen.







## Remiss i rekordfart i Falun

När kulturplanen var skriven och skickades ut på remiss var Inflytandeprojektet Unga i Kulturplanernas en av remissinstanserna.

Inbjudningar till dagen skickades ut i guldkuvert till unga i hela länet i samarbete med Ung Kraft i Dalarna.

**Söndagen den 29 april** samlades tio unga från olika delar i länet på Dalarnas Museum i Falun för att tycka till om kulturplanen. Några deltagare hade varit med i Avesta och några var nya. Förutom Åsa och Malena som var processledare, närvarade även Ulrika Öhrn och Mats Garp Garpandal, båda från Scenkonst Dalarna.

Remissvaret som kom fram under dagen finns som bilaga.

**Tjuvstart redan på lördagen** Dagen innan workshopen fick alla deltagare ett mail med en fråga som de skulle samla in svar på bland sina jämnåriga kompisar. När de kom till Dalarnas Museum redovisade de alla svar de fått in genom att föra in dem på stora pappersark. Senare under dagen gick svaren igenom och diskuterades.

### Frågorna var:

- Skulle du gå på fler kulturevent i Dalarna om det var gratis att åka buss dit?
- Vad är viktigast för att det unga kulturlivet i Dalarna ska utvecklas? Kulturskolor, fritidsgrändar eller festivaler?
- Vad är viktigast – att uppleva kultur, att skapa kultur eller att få bestämma vilken kultur det ska satsas på.

**Äntligen söndag** Liksom i Avesta fokuserade de inledande övningarna på att få deltagarna att förstå varför de var där, vad de skulle påverka och vad kulturpolitik är. Och att det var viktigt att de tillsammans skulle klara uppgiften att ta fram ett material som kunde vara underlag till de politiska beslut som rör unga och kultur. Den här gången diskuterade vi även inflytande och delaktighet – skillnader och likheter – eftersom det är en viktig del i kulturplanen.

**Tävling** Tävlingsmomentet som beskrevs i Avestas process återkom även här och deltagarna delades upp i tre lag. Men den här gången fick alla samma fråga som skulle besvaras:

- Vad tycker du är bra/rolig/viktig kultur?

Syftet med uppgiften var att se om de prioriterade målen i kulturplanen motsvarade det unga tycker är viktigast.

Efter 20 minuter hade de samlat in 163 röster. Resultaten sorterades av deltagarna och diskuterades i den stora gruppen.

**Temperatur** Deltagarna fick i uppgift att placera sig på en skala från 0 till 100 för att ta tempen på hur viktiga/angelägna de nio olika områden som tas upp i kulturplanen känns. Efter varje placering diskuterades området och det var fritt att placera om sig om man ville. Det var livliga diskussioner med många tips till de olika kulturområdena.



**Kultur på barn och ungas villkor** I kulturplanen finns övergripande mål som vi diskuterade och deltagarna fick välja ut de viktigaste målen, inklusive dem de själva lagt till, och sedan diskuterades det. Efter diskussionen fick de markera det absolut viktigaste att satsa på.

**Ett kraftfullt kulturliv** Den allra sista uppgiften under dagen var att besvara den önskan som fanns med i inbjudan till alla remissinstanser "I svaren vill vi att de som svarar nämner tre punkter som anses vara viktiga för ett dynamiskt kulturliv i Dalarna."

**Goodiebags** Alla unga som deltog under dagen fick med sig en goodiebag med kulturupplevelser från de Landstingsfinansierade kulturverksamheterna som finns med i nätverket Ung Kultur Dalarna och Region Dalarna Ung Kraft. Det var böcker, filmer, teaterbiljetter och projekthandboken "Vi köper din idé".

**Överlämning och avslut** Tillsammans i den stora gruppen lästes materialet, som kommit fram under dagen, upp och godkändes. Allt samlades på ett USB-minne och några affischer som högtidligt överlämnades till Anette Stengård. Anette lovade att gå igenom materialet, ta till sig synpunkterna och sprida dem.

Naturligtvis firades överlämningen med Pommac även den här gången och deltagarna fick möjlighet att se på de aktuella utställningarna i museet tack vare Anna Hagland från Dalarnas Museum.

**Mediebevakning** Resultatet av processen uppmärksammades i Dalarnas tidningar med en artikel.







## Sammanfattning

**Utvärderingar** Samtliga deltagare har i efterhand fått en förfrågan att fylla i en webenkät om hur de tyckte att dagen varit. Där efterfrågas det bland annat om de är sugna på mer inflytande och varför de valde att vara med på de här dagarna.

På frågan om de var sugna på mer inflytande fick de uppge en siffra från 1 till 5 där 1 var "inte alls" och 5 var "super". 64% av de som svarade fyllde i 5 och 36% fyllde i 4. Ingen fyllde i lägre.

Här är svar på varför de valde att vara med på Remiss i Rekordfart i Falun:

*"Jag såg det som en chans att påverka"*

*"Trots min ålder så är jag väldigt intresserad av kultur frågor vilka det än gäller för att det är spännande med kultur och jätte roligt att få vara med och utforma den."*

*"För att jag var med i höstas och tyckte det skulle vara intressant att se vad det blev av kulturplanen."*

*"För att jag gärna vill vara med och påverka kulturen i Dalarna, och det här var ett väldigt bra och roligt sätt att göra det på. För jag tycker ledarna var väldigt duktiga, så jag hade inte tråkigt en sekund och jag kunde säga till om vad jag ville och jag kände att min åsikt räknades."*

*"Det lät som ett bra tillfälle att kunna vara med att påverka ung kultur inom Dalarna."*

*"För att jag tycker att det är viktigt att när politikererna väljer att satsa på mina intressen så ska jag också vara med och bestämma. Annars förstör jag bara mina egna chanser till att förbättra det lokala kulturlivet."*

**Värdefulla lärdomar** Det är mycket svårare och tar mer tid än man först tror att samla deltagare och det fungerar inte med massutskick utan man måste ta personlig kontakt med potentiella deltagare och ha många namn eftersom engagerade ungdomar ofta har många åtaganden.

Unga vill absolut vara med och delta och ha inflytande men vet inte alltid hur man gör och upplever ibland att vuxna inte släpper in dem.

**Resultat** 22 unga deltagare från Dalarna gjorde sina och drygt 280 andra ungas röster hörda i kulturpolitiken.

Samma deltagare har en ökad förståelse för kulturpolitik och kan finnas tillgängliga för fler engagemang.

Många unga som inte träffat varandra tidigare har på eget initiativ utbytt kontaktuppgifter och blivit vänner på facebook.

Ett flertal nya kontakter och relationer, förutom med deltagarna, har skapats mellan andra unga och Landstinget Dalarna, Ung Kraft och Scenkonst Dalarna.

Inflytandeprojektet Unga i Kulturplanerna har bidragit till dialog om hur länet ska utveckla arbetet med kultur för och med barn och unga. Resultatet av den första processen har delgivits beslutsfattarna och har utgjort underlag för prioriteringar i remissutgåvan av den regionala kulturplanen. Resultatet av den andra processen, remissvaret, har också kommit politikerna till del.

Resultatet av de båda processerna har skickats till länets kommuner och de Landstingsfinansierade kulturverksamheterna, för kännedom. Projektet har väckt intresse och scenkonstkonsulenten, Ulrika Öhrn, har bjudits in att träffa kommunala kulturpolitiker och tjänstemän för att presentera arbetet.

Ett stort intresse finns i länet för att vidareutveckla formen för ungas inflytande över kulturfrågor och den samverkan som genom projektet inlets.

**Fortsättningen** Det här var bara en del i ett långsiktigt arbete med ungas inflytande. Nu återstår att ta hand om de relationer som byggts upp genom bland annat återkoppling till deltagarna och att fortsätta det framgångsrika arbetet.